

BABYLON

ROZUMÍME SI?

ŠKOLNÍ KOLO 2019
KATEGORIE 6. A 7. ROČNÍK

JMÉNO, TŘÍDA:
POČET ZÍSKANÝCH BODŮ: **VÝSLEDKY – CELKEM 43 BODŮ**

Ahoj čtenáři, vítěj v letošním ročníku soutěže Babylon. Máš rád cestování? O všem, čeho se cestování nejenom v Brně týká, totiž bude letošní Babylon. Z různorodých textů se dozvíš nejen něco o dopravních prostředcích, ale také o exkurzích, které můžeš v Brně navštívit, a o tom, jak se správně chovat při cestování. Těšíš se? Tak jdeme na to! Před sebou budeš mít několik ukázek z knih, časopisů a internetových stránek, se kterými budeš dále pracovat. Říd' se zadanými úkoly a dobře si přečti texty. Piš čitelně a rozlišuj malá a velká písmena. Nezapomeň si hlídat čas, na toto kolo máš 45 minut.

První text je báseň, která vypráví o tom, jak kdysi cestovaly za lidmi z dalekých zemí čaj a káva. Přečti si nejprve úkoly 1 a 2 za textem, ať víš, na co se v textu zaměřit.

Konstantin Biebl - S lodí jež dováží čaj a kávu¹

S lodí jež dováží čaj a kávu
pojedu jednou na dalekou Jávu
Za měsíc loď, když vypluje z Janova,
stane u zeleného ostrova
Pojedem spolu já a ty
vezmeš s sebou jen kufřík a svoje rty
Pojedem okolo pyramid
loď počká až přejde Mojžíš a jeho lid
Hejno ryb na suchu zvedá svá křídla jako ptáci
letí za vodou a ve vlnách se ztrácí

ÚKOL 1: Doplň slova z nabídky na vynechaná místa v básni. Slova nevyužiješ všechna, musíš je dát do správného tvaru a báseň by se měla rýmovat.

Nabídka slov: země, Jáva, ostrov, ploutve, Měsíc, já, ty, on, piramida, plavat, měsíc, otáčet, křídla, pyramida, dům, ztráčet, stráčet

Za ÚKOL 1 je možné získat celkem 7 bodů – za každé správně doplněné slovo 1 bod.

¹ http://mgo-2c.unas.cz/ceska_knih/BIEBL-S%20lodi%20jez%20dovazi.pdf

ÚKOL 2: Rozhodni, zda je tvrzení vyplývající z básně pravdivé, či ne.

Cesta lodí z Janova na zelený ostrov bude trvat měsíc.

ANO – NE

V Janově loď čeká, až přejde Mojžíš a jeho lid.

ANO – NE

Loď během své cesty nepojede okolo egyptské památky.

ANO – NE

S sebou bude mít cestovatel ještě jednu osobu.

ANO – NE

Hejno ryb letí za ptáky na vodě.

ANO – NE

Za ÚKOL 2 je možné získat celkem 5 bodů – za každé správné tvrzení 1 bod.

Viš, kdy začala jezdit v českých zemích první tramvaj? A kdo první tramvaj vyrobil? V dalším textu si o tomto dopravním prostředku přečteš něco víc. Vážou se k němu úkoly 3, 4, 5 a 6.

Výroba první české tramvaje²

A) Po druhé světové válce byla firma, jako všechny další továrny, znárodněna a přejmenována **řídka** na Vagonku Tatra Smíchov. Ta byla později začleněna **tramvaji** do podniku ČKD.

B) Ten také **financoval** stavbu trati z Karlína do Vysočan, která po **Brně** svém **dokončení** v roce 1896 předznamenala výstavbu rozsáhlé tramvajové sítě. A jak to dopadlo s Ringhofferovými závody?

C) První českou **šalina** tramvaj **vyrobila** továrna Františka Ringhoffera v roce 1876, tenkrát ještě pro pražskou koňskou dráhu. Jednalo se **V** o otevřené vozy tažené koňmi.

D) První pokusná elektrická tramvajová linka v Praze byla zprovozněna už **se** roku 1891 u příležitosti slavné Jubilejní výstavy, a to zásluhou Františka Křižíka.

E) Ale již od 90. let 19. století vyráběly Ringhofferovy závody i elektrické tramvaje. Pražský tramvajový park byl v první polovině 20. století tvořen **téměř** výhradně vozy z Ringhofferových závodů. Postupně se však začala stavět moderní síť elektrických tramvajových linek.

ÚKOL 3: Odstavce o tramvaji se nám pomíchaly. Dokážeš je seřadit tak, jak patří za sebou? Napiš jejich správné pořadí do tabulky.

1	2	3	4	5
C	E	D	B	A

Za ÚKOL 3 je možné získat celkem 3 body: za každou chybnou odpověď -1 bod. Dvě správné odpovědi a méně tedy 0 bodů.

² VANĚČEK, Michal. *Co má vědět správný Čech: 111 velkých vyprávění o malé zemi*. Ilustroval Václav RÁŽ. Praha: Bambook, 2017. ISBN 978-80-271-0224-2.

ÚKOL 4: V textu je 6 slov navíc, která tam nepatří. Najdi je a v textu zakroužkuj. Pokud tato slova najdeš všechna a správně je logicky seřadíš, vznikne ti věta. Napiš vytvořenou větu na linku.

V Brně se tramvaji říká šalina. / V Brně se říká tramvaji šalina. / V Brně se šalina říká tramvaji.

Za ÚKOL 4 je možné celkem získat 4 body – za každé správně nalezené slovo 0,5 bodu + správně sestavená věta 1 bod.

ÚKOL 5: Nahraď podtržená slova z textu synonymy, aby text neztratil svůj význam.

financoval sponzoroval / zaplatil dokončení dostavění / vyhotovení / zhotovení
vyrobila vytvořila / udělala / sestavila téměř skoro / takřka

Za ÚKOL 5 je možné celkem získat 4 body – za každé správné synonymum 1 bod.

ÚKOL 6: Vypiš z textu o tramvaji dvě podstatná jména, která se skloňují podle vzoru *kost*.

trať, příležitost

Za ÚKOL 6 je možné získat celkem 2 body – za každé správně nalezené podstatné jméno 1 bod.

V Brně cestujeme díky tramvajím, autobusům a trolejbusům. Naši přepravu zajišťuje Dopravní podnik města Brna, a. s., (dále DPMB). Kromě toho společnost pořádá i exkurze pro školy. V dalším textu se dozvíš, jakou exkurzi můžeš absolvovat. K tomuto textu patří úkoly 7, 8 a 9.

Exkurze pro školy³

Všem školám opět nabízíme bezplatné exkurze s odborným výkladem od DPMB, a. s., můžete si vybrat mezi třemi areály:

Exkurze č. 1

V rámci exkurze projedou děti trolejbusem celý areál vozovny, včetně obou podlaží hlavní budovy a během jednotlivých zastávek postupně uvidí halu denního ošetření, halu lehké a střední údržby a další specializované dílny. Po rampě je pak trolejbus vyveze do patra, kde si děti na odstavné ploše prohlédnou současné, a možná i historické trolejbusy. Seznámí se nejen s funkcí trolejových výhybek, ale také s tím, co vše obnáší práce řidiče trolejbusu. Na všechny dotazy budou odpovídat průvodci - odborníci z trolejbusové vozovny. Další informace k exkurzi do tohoto areálu vám podá p. Ovečka na tel. č.: 543 173 126. Sponžení do areálu je linkami 1, 3, 11, 67 na zastávku Vozovna Komín.

³ <https://www.dpmb.cz/cs/exkurze>

Exkurze č. 2

Ukážeme vám jednotlivá pracoviště pro údržbu a opravy tramvají a mycí linku pro tramvaje. Dozvíte se, z čeho se skládá tramvaj a jak fungují její důležité součásti. Další informace k exkurzi vám podá p. Žídek na tel. č.: 543 171 433. Spojení do medláneckého areálu je linkami 1, 42, 70 na zastávku Hudcova nebo linkami 41, 71 na zastávku Vozovna Královo Pole.

Exkurze č. 3

Předvedeme, jak probíhá denní ošetření vozidel, pravidelné prohlídky autobusů a opravy jednotlivých agregátů. Uvidíte také diagnostickou halu, měření emisí naftových motorů a karosárnu. Informace k exkurzi do slatinského areálu vám podá p. Pluháček na tel. č.: 543 176 159. Spojení do areálu je linkou 33 a 75 na zastávku Černovičky.

Začátky exkurzí jsou vždy v 8:30 a v 10:00 hod. Délka trvání exkurze je přibližně 60 minut. Maximální velikost skupiny je 30 žáků. Pro skupiny nad 15 žáků požadujeme 2 osoby pedagogického dozoru, pro skupiny do 15 žáků stačí 1 osoba dozoru.

ÚKOL 7: Všem třem exkurzím chybí názvy. Vyber z nabídky názvů a přiřaď je k jednotlivým popiskům.

Nabídka názvů:

Tramvajová vozovna v Medláncích, Trolejbusová vozovna Medlánky, Tramvajová vozovna Komín, Autobusová vozovna v Komíně, Autobusová vozovna ve Slatině, Trolejbusová vozovna Komín.

Název exkurze č. 1: Trolejbusová vozovna Komín

Název exkurze č. 2: Tramvajová vozovna v Medláncích

Název exkurze č. 3: Autobusová vozovna ve Slatině

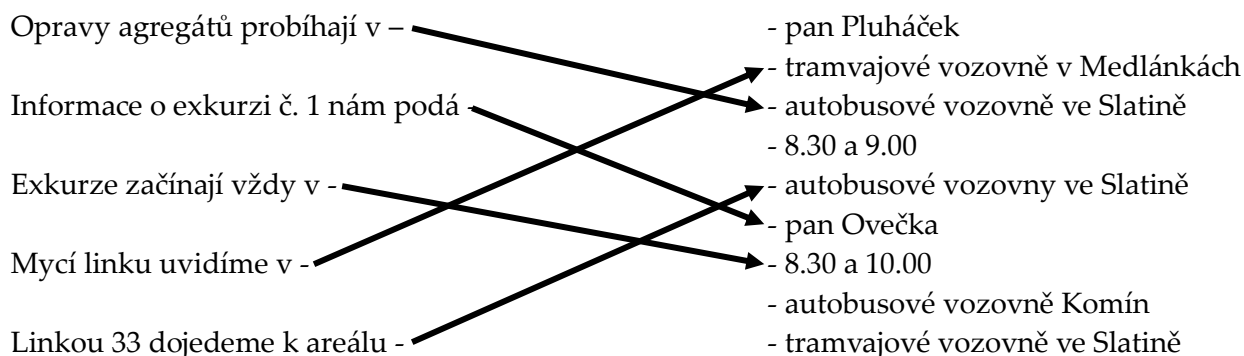
Za ÚKOL 7 je možné získat celkem 3 body – za každý správně uvedený název exkurze 1 bod.

ÚKOL 8: Odpověz stručně v bodech na otázky k textu.

1. Kolik bude stát vstupné na exkurzi do vozovny Komín? nic / 0 Kč / zdarma
2. Pan Žídek nám podá informace o jaké exkurzi? č. 2 / o exkurzi do Tramvajové vozovny v Medláncích
3. Kolik musí být učitelů jako dozor, když jde na exkurzi 28 žáků? 2 učitelé
4. Jaká exkurze bude pro žáky nejvhodnější, když se chtějí dozvědět něco o motorech? č. 3

Za ÚKOL 8 je možné získat celkem 2 body – za každou správnou odpověď 0,5 bodu.

ÚKOL 9: Spoj informace z levého sloupce s těmi vpravo, aby k sobě dle textu logicky seděly. Pozor! Vpravo je informací mnohem více a musíš si správně vybrat jednu správnou.

Za ÚKOL 9 je možné získat celkem 5 bodů – za každé správné spojení informací 1 bod.

A nyní trochu logiky a verbální inteligence – podívej se na text o cestování letadlem a splň úkol 10.

Jak správně nastoupit do letadla⁴

U přepážky **předložíte** letenku a cestovní doklad a bude vám vystavena palubní vstupenka. Pokud jste si předem koupili letenku s místenkou, vydají vám palubní **vstupenku** s rezervovaným místem. Jinak můžete **zkusit** požádat o „lepší místo“ v letadle. Obdržíte také identifikační lístek či nálepku k zavazadlu. Důležité je také **zabezpečení** zavazadla. K dispozici je na letišti služba pro zabalení kufru do fólie na ochranu před případným poškozením. V zavazadle nikdy nenechávejte **cenné** věci, mějte je ve svém příručním zavazadle.

ÚKOL 10: Zakroužkuj možnost, kde všechna slova jdoucí po sobě logicky nejlépe a pravopisně správně sedí do vynechaných míst v textu.

- a) předložíte – vstupenku – skusit – zabepečení – drahé
- b) předložíš – vztupenku – zkusit – ochránit – cenné
- c) dostaneš – místenku – risknout – ochránit – cené
- d) dostanete – místo – skusit – zabezpečení – cenné
- e) předložíte – vstupenku – zkusit – zabezpečení – cenné
- f) donesete – vstupenku – risknout – zabepečení – drahé

Za ÚKOL 10 je možné získat 2 body – za jednu správně uvedenou možnost. Při dalších uvedených možnostech 0 bodů.

⁴ <https://www.etravel.cz/prvni-cesta-letadlem>

V poslední části Babylonu se podíváme na chování v tramvaji. Při cestování můžeš vidět na obrazovkách v dopravních prostředcích piktogramy znázorňující, jak se vhodně chovat v dopravních prostředcích DPMB. Podívej se na dva vybrané na poslední straně a splň úkoly 11 a 12.

ÚKOL 11: Dokonči začátky vět podle přílohy na poslední straně.

Kampaň DPMB upozorňující na vhodné chování se jmenuje Zas tak složité to není....

Konkrétně je v tramvaji zakázáno převážet např. hada, zapáchající věci, nebezpečná zvířata,...

Za projev vandalismu je dle DPMB považováno sprejování v tramvaji, ničení majetku,...

Když vidím vandalismus, obrátím se na Policii ČR, pracovníky DPMB, Městskou policii.

Za ÚKOL 11 je možné získat celkem 4 body – za každé správné dokončení věty 1 bod.

ÚKOL 12: Vyber z možností ty správné. Každá otázka může mít několik správných řešení.

V šalině mohu převážet:

- a) ježka
- b) **psa**
- c) hada
- d) **bezpečně uzavřený kufr**

Vandal je člověk, který:

- a) **ničí prostor dopravního prostředku**
- b) maluje něco na papír uvnitř šaliny
- c) **poškozuje v tramvaji majetek DPMB**
- d) se chová vhodně v dopravním prostředku

Za ÚKOL 12 je možné získat celkem 2 body – za každou správnou možnost 0,5 bodu, odečítat - 0,5 bodu za každou špatnou odpověď.

DĚKUJEME ZA TVOU ÚČAST V BABYLONU!

Příloha – kampaň DPMB *Zas tak složité to není...*

